דרך ההגנה 138

פנחס שדה, משורר וסופר
(1929-1994)

נולד בשם פנחס פלדמן בלבוב (למברג) שבגליציה (כיום אוקראינה). בהיותו בן חמש עלה עם הוריו לארץ־ישראל. הוא התחנך בתור ילד חוץ בקיבוץ שריד, ושם שימש כרועה צאן. התגייס לצה"ל ובמלחמת השחרור השתתף בקרבות ירושלים כמפקד כיתה. אחרי המלחמה נסע שדה ללימודים בלונדון. בשנת 1946 כתב את שירו הראשון, "נאום כלב מת", וכעבור שש שנים הוציא לאור את ספרו הראשון, "משא דומה". עם שובו ארצה התמסר לכתיבת סיפורים, שירים ופרקי יומן. בין היתר כתב סיפורים לילדים וטקסטים לסיפורי קומיקס שפורסמו ב"הארץ שלנו", עליהם חתם שמות עט שונים. בהיותו בן 27 כתב שדה את ספרו האוטוביוגרפי "החיים כמשל" (1958). הספר היכה את העולם הספרותי בתדהמה, בין היתר בשל תיאור לבטי הנפש והחוויות המיניות שבו. בספרו "על מצבו של האדם" (1967) מתוארים שבעה ימים בחייהם של אנשים צעירים ומתלבטים. ב–1973 עורר שדה סערה כשפרסם בספר "התמסרות" מקבץ של מכתבי אהבה שכתבה לו נערה ששמה חבצלת חבשוש ובהם פרטים על יחסיהם האינטימיים.

משנות השמונים ואילך החל שדה לעסוק באיסוף סיפורים ובעריכת ספרים שעסקו בדמויות מעולם החסידות, בהם הבעל שם טוב ורבי נחמן מברסלב. כמו כן ערך לקט של סיפורי עם מעדות ישראל השונות, ואת ספר "עננים", הכולל תפילות יהודיות.

בחלום הלכתי לקנות דירה ברחוב בוגרשוב

בַּחֲלוֹם הַלַכְתִּי לִקְנוֹת דִּירָה בִּרְחוֹב בּוּגְרָשׁוֹב.
גּוֹן הַסִּיד שֶׁל הַקִּירוֹת הָיָה נָעִים, אַךְ הַדִּירָה לֹא הִתְאִימָה לִצְרָכַי.
בְּטֶרֶם צֵאתִי סָרְתִּי אֶל הַחַלּוֹן וְהִבַּטְתִּי הַחוּצָה.
בַּחוּץ, קָרוֹב לְמַדַּי, נִשְׁקְפוּ גְּבָעוֹת וְהָרִים יְרֻקִּים, נֶחְפְּֿי עֵשֶׂב.
אֲפִילוּ בַּחֲלוֹם הִשְׁתָּאֵיתִי בְּמִקְצָת לַחִוַּיּוֹן הַזֶּה.
לֹא הָיָה זֶה מָה שֶׁצָּפוּי לְהֵרָאוֹת כָּאן, בְּמִישׁוֹר הַחוֹף שֶׁל תֵּל־אָבִיב.

כָּךְ, בַּחֲלוֹם, יָצַרְתִּי לִי הֶרֶף־עַיִן שֶׁל יֹפִי קָסוּם, אָמְנָם צָנוּעַ מְאֹד כְּשֶׁלְּעַצְמוֹ.
אוּלַי לְהִתְנַחֵם בּוֹ. לְפַצּוֹת אֶת עַצְמִי עַל גַּעְגּוּעַי.
לְשֶׁעָבַר, אֲפִילוּ עוֹד אֶשְׁתָּקֵד, חוֹלֵם הָיִיתִי
עַל אַהֲבָה, נְעָרוֹת מֵעוֹלָם אַחֵר שֶׁהוּ עִמִּי בְּחֶדֶר בְּאֹשֶׁר.
עַכְשָׁו, אֵין זֹאת אֶלָּא שֶׁאֲנִי חָס בַּחֲלוֹם עַל לִבִּי. נִזְהַר מִלְּצַעֲרוֹ
יוֹתֵר מִשֶּׁיּוּכַל לָשֵׂאת בְּהָקִיץ.